

Інструкція з безпеки життєдіяльності

для учнів при виконанні лабораторних робіт з біології

1. Загальні вимоги охорони праці при виконанні лабораторних робіт з біології
  - 1.1. До проведення лабораторних робіт з біології можуть бути допущені учні з 6 класу, які ознайомлені з інструкціями з охорони праці, цією інструкцією з охорони праці при виконанні лабораторних робіт з біології, пройшли медичний огляд, не мають протипоказань за станом здоров'я.
  - 1.2. Учні школи зобов'язані забезпечити дотримання правил поведінки, розкладу навчальних занять, а також встановлених режимів відпочинку та праці.
  - 1.3. Під час лабораторної роботи з біології на учнів можуть впливати наступні небезпечні та шкідливі фактори:
    - хімічні опіки при контакті з хімічними реактивами;
    - термічні опіки при неакуратній роботі зі спиртовками;
    - порізи та уколи рук при неправильному поводженні з лабораторним посудом, ріжучими та колючими предметами.
  - 1.4. Згідно з інструкцією з охорони праці при виконанні лабораторних робіт з біології у кабінеті біології має бути укомплектована медична аптечка з набором необхідних медичних препаратів та перев'язувальних засобів для надання першої допомоги при травмах.
  - 1.5. Учні зобов'язані дотримуватися даної інструкції з охорони праці для учнів при виконанні лабораторних робіт з біології.
  - 1.6. Кабінет біології повинен бути обладнаний первинними засобами пожежогасіння, а саме: вогнегасниками хімічним пінним та вуглекислотним, ящиком з піском, негорючою ковдрою. Учні зобов'язані дотримуватися правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів гасіння пожежі.
  - 1.7. Про кожний нещасний випадок, що стався, потерпілий або очевидець події повинен в обов'язковому порядку оперативно передати інформацію вчителю біології, який, у свою чергу, донесе повідомлення адміністрації навчального закладу. При несправній роботі устаткування, пристосувань та інструмента, необхідно негайно припинити роботу і повідомити вчителя біології.
  - 1.8. Учні зобов'язані дотримуватись порядку проведення лабораторних робіт в кабінеті біології, правил особистої гігієни, утримувати в чистоті робоче місце.
  - 1.9. Учні, які дозволяють собі невиконання або порушення інструкції з охорони праці для лабораторних робіт у кабінеті біології, мають бути притягнуті до відповідальності, а з усіма іншими учнями проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці.
2. Вимоги охорони праці перед початком лабораторних робіт з біології
  - 2.1. Перед проведенням лабораторної роботи учням необхідно надіти спеціальний одяг (бавовняний халат), при необхідності, використовувати засоби індивідуального захисту (гумові рукавички, захисні окуляри).
  - 2.2. Учнім необхідно детально вивчити зміст і порядок виконання роботи, а також

ознайомитися з безпечними прийомами її виконання.

2.3. Підготувати робоче місце до виконання роботи, прибрати всі сторонні предмети.

2.4. Провести візуальну перевірку справності обладнання, інструменту, а також цілісність лабораторного посуду.

3. Вимоги охорони праці під час лабораторних робіт з біології

3.1. Учням потрібно забезпечити точне виконання всіх вказівок учителя біології при проведенні лабораторної роботи, без його дозволу не можна виконувати самостійно ніяких дій.

3.2. При застосуванні ріжучих і колючих інструментів (скальпелів, ножиць, препарувальних голів та ін.) слід брати їх тільки за ручки, не направляючи загострені частини на себе і на своїх товаришів, класти ріжучі та колючі предмети на робоче місце необхідно загостреними кінцями від себе.

3.3. При роботі зі спиртівкою слід берегти одяг і волосся від можливості займання, не можна запалювати одну спиртівку від іншої, витягати з палаючої спиртівки паличку із гнотом, задувати полум'я спиртівки. Полум'я спиртівки дозволяється гасити тільки за допомогою спеціального ковпачка.

3.4. При нагріванні рідини у пробірці або колбі, необхідно брати спеціальні тримачі (штативи), отвір пробірки або шийку колби ні в якому разі не направляти на себе і на своїх однокласників, не нахилитися над судинами і не заглядати всередину.

3.5. Учні мають забезпечувати дотримання обережності при поводженні з лабораторним посудом та скляними приладами, не кидати, не вдаряти їх.

3.6. При виготовленні препаратів для розглядання їх під мікроскопом, слід обережно брати покривне скло великим і вказівним пальцями руки за край та акуратно опускати на предметне скло, щоб воно вільно лягло на препарат.

3.7. Використовуючи розчини кислот і лугів, треба наливати їх тільки в скляний посуд, не допускаючи попадання їх на шкіру, очі та одяг.

3.8. Працюючи з твердими хімічними реактивами, не можна брати їх незахищеними руками, ні в якому разі не пробувати на смак, а для проведення досліду набирати лише неметалевими спеціальними ложечками.

3.9. Щоб уникнути отруєнь та алергічних реакцій, не варто нюхати рослини і гриби, а також пробувати їх на смак.

3.10. У процесі роботи необхідно суворо дотримуватися всіх вимог даної інструкції з охорони праці при виконанні лабораторних робіт з біології.

4. Вимоги охорони праці після закінчення лабораторних робіт з біології

4.1. Потрібно привести в порядок своє робоче місце, повернути вчителю біології використане обладнання, прилади, інструменти, препарати, хімічні реактиви.

4.2. Відпрацьовані водні розчини реактивів не можна зливати в каналізацію. Їх зливають у спеціальний скляний посуд місткістю не менше трьох літрів, який щільно закривається кришкою, для подальшого їх знищення.

4.3. Провітрити кабінет біології, зняти спеціальний одяг та ретельно вимити руки з милом.

5. Вимоги охорони праці в аварійних ситуаціях при виконанні лабораторних робіт з біології.

5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій (пожежа, поява сильних сторонніх запахів) за вказівкою вчителя, учні швидко і без паніки мають залишити кабінет біології.

5.2. Якщо під час виконання лабораторної роботи стався випадковий розлив легкозаймистих рідин або органічних речовин, потрібно швидко загасити відкрите полум'я спиртівки і повідомити про це вчителя біології, прибрати самостійно розлиті речовини не можна.

5.3. При розбитті лабораторного посуду або скляних приладів, не слід збирати їх осколки незахищеними руками, в цих випадках передбачається використання щітки та совка.

5.4. Якщо учнем отримана травма, треба негайно сказати про це вчителю біології, який, у свою чергу, повинен оперативно надати першу допомогу потерпілому, повідомити про подію адміністрації навчального закладу та, при необхідності, забезпечити відправку постраждалого до найближчого медичного закладу.